

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις τελευταίες δεκαετίες του 20ου αιώνα ο τουρισμός αναδείχθηκε σε καθοριστικό, ηγετικό θα έλεγε κανείς, παράγοντα της οικονομικής ανάπτυξης πολλών περιοχών σημαδεύοντας την αναπτυξιακή πορεία τους. Ο πλούτος φυσικών και πολιτισμικών πόρων κάποιων περιοχών αποτέλεσε τον πρωταρχικό παράγοντα έλξης για την άσκηση εντός αυτών του νέου κοινωνικού «δικαιώματος», που είναι πλέον ο τουρισμός. Σήμερα πια η ανάπτυξη του τουρισμού συνιστά σε πολλές περιπτώσεις στόχο υψηλής προτεραιότητας προσφέροντας μία εναλλακτική αναπτυξιακή επιλογή.

Στο πλαίσιο της πάση θυσία επιδίωξης της τουριστικής ανάπτυξης, συχνά ακολουθήθηκε ένα μοντέλο απρογραμμάτιστης και εντατικής ανάπτυξης. Δίπλα στις αναμφισβήτητες θετικές επιπτώσεις της ανάπτυξης είναι πλέον ορατές και σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στους πόρους (φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον) καθώς και στην οικονομία και την κοινωνία των περιοχών στις οποίες ίσχυσε το «μοντέλο» αυτό, υποθηκεύοντας συχνά το μέλλον τους. Τα τελευταία χρόνια είναι σαφές ότι το γνωστό, «κλασικό» τουριστικό προϊόν (μαζικός ηλιοτροπικός τουρισμός παραλίας) έχει συμπληρώσει ή βρίσκεται πολύ κοντά στη συμπλήρωση του κύκλου της ζωής του, δεν αποτελεί το πλέον ζητούμενο προϊόν και έχει

πολλές αρνητικές συνέπειες για τις εξειδικευμένες σε αυτό επιχειρήσεις και περιοχές.

Είναι πλέον σαφές ότι απαιτείται ριζικός επαναπροσδιορισμός των προτεραιοτήτων κατά το σχεδιασμό της τουριστικής ανάπτυξης, βάσει μίας νέας στρατηγικής, που θα ενσωματώνει την τουριστική ανάπτυξη στην τοπική οικονομία, διατηρώντας την οικολογική και πολιτισμική ποικιλομορφία των τουριστικών περιοχών. Αυτό φυσικά δεν μπορεί να επιτευχθεί παρά μόνο μέσω της ανάπτυξης εναλλακτικού, ενεργού τουρισμού βασισμένου στα ειδικά ενδιαφέροντα των τουριστών για το περιβάλλον και τον πολιτισμό καθώς και με την προσπάθεια για βελτίωση της ποιότητας και της απόδοσης (περιβαλλοντικής, κοινωνικής κ.λπ.) του μαζικού τουρισμού.

Είναι αναγκαία η στροφή προς έναν επιλεκτικό τουρισμό, σε ανανέωση του τουριστικού προϊόντος με ποιοτική βελτίωση και αύξηση της προστιθέμενης αξίας του. Αναφερόμαστε στον τουρισμό, ο οποίος:

- Θα προστατεύει και θα αξιοποιεί τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής στην οποία αναπτύσσεται, δημιουργώντας νέες θέσεις απασχόλησης για ειδικευμένο προσωπικό.
- Θα καταναλώνει τοπικά προϊόντα μειώνοντας την ανάγκη για μεταφορές και συμβάλλοντας στην αποφυγή της μονοκαλλιέργειας.
- Θα συντείνει στην καλύτερη διάχυση των τουριστικών ροών στο χώρο και το χρόνο.
- Θα αναδεικνύει και αξιοποιεί με ήπιο τρόπο όλους τους τοπικούς πόρους.
- Θα στηρίζει την ανάπτυξη αντιρρυπαντικών τεχνολογιών και συμπεριφορών φιλικών προς το περιβάλλον.

Ο τουρισμός αυτός εκδηλώνεται με νέες, επιλεκτικές, εξειδικευμένες και ποιοτικές μορφές, οι οποίες απευθύνονται σε τουρίστες που θέλουν να μην είναι παθητικοί δέκτες αλλά να αναμειχθούν ενεργά στο προϊόν που οι ίδιοι έχουν επιλέξει, να αποκτήσουν νέες εμπειρίες και γνώσεις, να βιώσουν το φυσικό, πολιτισμικό και κοινωνικό περιβάλλον χωρίς να συντελέσουν στην υποβάθμισή του ή να συνδυάσουν την αναψυχή με επαγγελματικές ή άλλες υποχρεώσεις.

Στο δύσκολο, ιδιαίτερα σκληρό διεθνές τουριστικό σκηνικό, είναι σίγουρο ότι μόνο οι περιοχές εκείνες που θα προσφέρουν ένα διαφοροποιημένο και ποιοτικό τουριστικό προϊόν με παράλληλη διατήρηση του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος –και αναβάθμισή του ιδιαίτερα σε περιοχές μαζικού οργανωμένου τουρισμού- καθώς και των ιδιαιτεροτήτων τους, θα παραμείνουν ανταγωνιστικές και θα θέσουν τις βάσεις για μία μακροπρόθεσμη και βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη.